

TVIRTINU
Mokyklos direktorius

Vladas Klasavičius
2022-09-02

MARIJAMPOLĖS „RYTO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS PASIRENGIMO ĮTRAUKČIAI VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO 2022–2024 M. M. PLANAS

Pasirengimo įtraukčiai veiksmų įgyvendinimo Marijampolės „Ryto“ pagrindinėje mokykloje 2022–2024 metais planas (toliau tekste – Planas) yra parengtas siekiant kryptingai pasiruošti kokybiško ugdymo(si) ir kiekvieno vaiko ugdymosi poreikius atitinkančios pagalbos gerinimui.

Planas parengtas vadovaujantis Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, Marijampolės savivaldybės pasirengimo įtraukčiai veiksmų įgyvendinimo Marijampolės savivaldybėje 2022–2024 metais planu.

Šalies švietimo sistemą reglamentuojančioje įstatyminėje bazėje bei Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ suformuluota ir reglamentuota edukacinė įtrauktis, apibrėžta nuostata, kad visuomenė turi pripažinti socialinę atskirtį patiriančių asmenų teises, padėti jiems išsaugoti orumą ir būti visaverčiais visuomenės nariais, aktyviai dalyvauti socialinės įtraukties politikoje ir veikloje, padėti kovoti su stereotipais ir stigmatizacija, išsaugoti ir stiprinti gyvenimo kokybę, socialinę, ypač vaikų, gerovę ir visiems lygias galimybes.

Įtraukties plane apibrėžta 2021–2024 m. įtraukties tikslai, rodikliai, uždaviniai, priemonės, siektini rezultatai ir vykdytojai.

1. Socialiniai veiksniai:

Didėjant bendram mokyklos mokinių skaičiui – 3,21 % (žr. 1 lentelę), mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP), skaičius nuo 2020 m. rugsėjo mėn. iki 2021 m. rugsėjo mėn. išaugo – 40 % (žr. 2 lentelę).

1 lentelė. Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos mokinių skaičiaus pokytis 2020–2021 m.

	2020-09-01	2021-09-01
Priešmokyklinio ugd. pr. tarpsn.	20	17
Pradinio ugd. per. tarpsn.	286	291
Pagrindinio ugdymo pr. tarpsn.	349	368
Iš viso:	655	676

2 lentelė. Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius 2021–2022 m. pagalbos gavėjų sąrašų duomenimis.

	2021 sausis	2021 rugsėjis	2022 sausis
Bendras SUP vaikų skaičius	50	51	70

Didėjant SUP turinčių mokinių skaičiui, didžiausią SUP turinčių mokinių dalį 2022 m. sausio mėnesį sudarė mokiniai, kurie turi kompleksinį sutrikimą (32,9 %). Iš jų dėmesio sutrikimą 34,3 % (žr. 3 lentelę).

Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. mokinių turinčių įvairių negalių padaugėjo 50 %.

Mokinių, kuriems paskirta logopedo konsultacijos nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. padaugėjo 39,5%.

3 lentelė. Mokinių skaičius specialiųjų ugdymosi poreikių grupėse

	2021 sausis	2022 sausis
NEGALIOS	8	12
Intelektų sutrikimai	7	9
Regos	0	0
Klausos	0	0
Kochleariniai	0	0
Judesio ir/ar padėties bei neurologiniai	1	1
Įvairiapusiai raidos sutrikimai	1	3
Kalbėjimo sutrikimai	1	1
Kompleksinė negalia	1	1
Kompleksiniai sutrikimai	18	23
Iš jų dėmesio sutrikimai	16	24
Bendrieji mokymosi	5	7
iš jų nepalankūs aplinkos veiksniai	1	3
Specifiniai mokymosi	5	5
Elgesio ir/ar emocijų sutrikimai	1	1
Kalbos sutrikimai	14 (skirta PPT)+29	23 (skirta PPT)+37
Besimokantys ne gimtąja kalba	0	0
Sulėtėjusi raida	0	0

2021 metų bėgyje, keičiantis specialiųjų ugdymosi poreikių grupių skaitlingumui, keitėsi ir mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių lygių proporcijos. Per metus išaugo nedidelių – 64,3%, vidutinių – 25,9% ir didelių – 44,4% SUP turinčių mokinių skaičius. Labai didelių SUP turinčių mokinių skaičius nekito (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Mokinių, specialiųjų ugdymosi poreikių, lygiai

	2021 sausis	2022 sausis

Nedidelis	14	23
Vidutinis	27	34
Didelis	9	13
Labai didelis	0	0

2021 metais didėjant bendram SUP turinčių mokinių skaičiui išaugo ir švietimo pagalbos reikmės apimtys. Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. psichologinės pagalbos atvejų pagausėjo 31,4%. Daugiausiai mokiniams skiriama trumpalaikė psichologinė pagalba. (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Psichologinės pagalbos reikmė/poreikis.

SKIRTA PSICHOLOGO PAGALBA		
PSICHOLOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius mokykloje)	2021 sausis	2022 sausis
		35
Vienkartinė	11	11
Trumpalaikė	21	30
Ilgalaikė	3	5
Nuolatinė	-	-

Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos socialinės pedagoginės pagalbos atvejų padaugėjo 48,3%. Daugiausiai mokiniams skiriama trumpalaikė socialinė pedagoginė pagalba (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos reikmė/poreikis

	2021 sausis	2022 sausis
SOCIALINĖ PEDAGOGINĖ PAGALBA (bendras asmenų skaičius mokykloje)	29	43
Vienkartinė	8	10
Trumpalaikė	14	18
Ilgalaikė	8	12
Nuolatinė	1	3

Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. švietimo pagalbos tarnybų paskirtos specialiosios pedagoginės pagalbos atvejų pagausėjo 30,6 %. Tarnybų paskirtos logopedinės pagalbos atvejų pagausėjo 39,5 % (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. Specialiosios pedagoginės pagalbos reikmė/poreikis

	2021 sausis	2022 sausis
Specialiojo pedagogo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	36	47
Logopedo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	43	60
Surdopedagogo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	0	0
Tiflopedagogo (bendras asmenų skaičius mokykloje)	0	0
Judesio korekcijos specialisto (bendras asmenų skaičius mokykloje)	0	0

Nuo 2021 m. sausio mėn. iki 2022 m. sausio mėn. specialiosios pagalbos atvejų pagausėjo 77,8 %. Daugiausiai mokiniams buvo skiriama mokytojo padėjėjo pagalba kasdieninių veiklų pratybų metu 37,5 % ar prireikus teikiamos specialiosios pagalbos 37,5 % . Kai kurių veiklų/pratybų metu 2–3 valandas per savaitę teikiamos specialiosios pagalbos reikmė taip pat ženkliai padidėjo (žr. 8 lentelę). Atsižvelgiant į ženkliai išaugusį didelių – 20,87 % SUP turinčių mokinių skaičių (žr. 4 lentelę), kuriems skiriama specialioji mokytojo padėjėjo pagalba, specialiosios pagalbos reikmė didėjo.

8 lentelė. Specialiosios pagalbos reikmė/poreikis

SPECIALIOJI PAGALBA (mokytojo padėjėjo, gestų kalbos vertėjo)		
	2021 sausis	2022 sausis
SPECIALIOJI PAGALBA (bendras asmenų skaičius mokykloje)	9	16
Prireikus teikiama specialioji pagalba	4	6
Kai kurių veiklų/pratybų metu 2–3 valandas per savaitę	1	4
Kasdien veiklų/pratybų metu	4	6
Nuolat (ne tik veiklų/pratybų metu)	0	0

2021 m. švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius mokykloje didėjo (žr. 9 lentelę).

Išaugus specialiųjų poreikių vaikų skaičiui ir švietimo pagalbos reikmei, mokykloje turimas švietimo pagalbos specialistų etatų skaičius yra nepakankamas.

9 lentelė. Atskirų rūšių švietimo pagalbos specialistų skaičius mokykloje 2020 m. ir 2021 m. rugsėjo 1 d.

	Psichologinės pagalbos	Socialinės pedagoginės pagalbos	Specialiosios pedagoginės pagalbos	Logopedinės pagalbos	Mokytojo padėjėjo pagalbos	Tiflo-pedagogo	Surdo-pedagogo	Judesio korekcijos specialisto
Skirtas etatų skaičius mokyklai 2020 m. rugsėjis	1	1,5	1	0,75	-	-	-	-
Skirtas etatų skaičius mokyklai 2021 m. rugsėjis	1,5	1,5	1,5	0,75	2	-	-	-

Ieškoma specialistų etato dalis 2022 m. birželis	1,5	-	0,5	-	-	-	-	-

Mokyklai ieškant švietimo pagalbos specialistų (psichologo, specialiojo pedagogo) susiduriama su žmogiškųjų resursų trūkumu, todėl mokyklai skirtų švietimo pagalbos specialistų etatų nepavyksta užpildyti.

Mokykloje mokiniams teikiama švietimo pagalba: psichologinė, specialioji, socialinė. Švietimo pagalbos specialistai konsultuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus dėl vaikų ir mokinių ugdymosi sunkumų, formuoja pozityvias mokyklos bendruomenės narių nuostatas į SUP turinčius asmenis, teikia pagalbą ugdant priešmokyklinio amžiaus vaikus.

Mokykla, joje dirbantys švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja ir palaiko ryšius su Marijampolės savivaldybės Psichologine pedagogine tarnyba.

Siekiant stiprinti mokyklos pasirengimą priimti ir ugdyti įvairių ugdymosi poreikių turinčius mokinius 2021 m. mokykloje atlikta anketinė SUP mokinių tėvų apklausa. Apklausos tikslas buvo sužinoti SUP mokinių tėvų nuomonę apie mokykloje teikiamą pagalbą, tenkinat mokinių specialiuosius ugdymo(si) poreikius.

Numanomos mokyklos stiprybės, silpnybės, grėsmės ir galimybės.

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
• Ugdymo įstaigoje veikianči Vaiko gerovės komisija; • Švietimo pagalbos teikimo sistema mokykloje; • Mokykla tenkina pedagogų kvalifikacijos tobulinimo(si) poreikius; • Pagal poreikį ir galimybes didinamas mokytojų padėjėjų skaičius; • Mokyklos materialinės bazės gerėjimas; • Mokyklos ir savivaldybės administracijos partnerystė; • Mokykloje vykdoma prevencinė veikla, įgyvendinamos SEU (socialinio emocinio ugdymo) programos	• Nepakankamas tėvų įsitraukimas į ugdymo įstaigos gyvenimą; • Švietimo pagalbos specialistų trūkumas; • Mokyklos aplinkos pritaikymas pagal universalaus dizaino principus; • Suasmeninto mokymo(si) praktikos diegimas; • Vadovavimas kiekvieno vaiko ugdymuisi
GRĖSMĖS	GALIMYBĖS
• Pedagoginio personalo senėjimo tendencija; • Didėjantis mokinių, turinčių didelius ir labai didelius specialiuosius ugdymosi poreikius, skaičius; • Švietimo pagalbos specialistų trūkumas mokykloje; • Didėjantis mokinių besimokančių pagal individualizuotą ugdymo programą skaičius	• Vaiko gerovės komisijos veiklos stiprinimas; • Tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimas tolerancijos, nediskriminavimo kultūros klausimais; • Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimas, kolegialaus mokymosi ir bendradarbiavimo stiprinimas; • „Tūkstantmečio mokyklų“ programos išteklių panaudojimas ruošiantis įtraukiamam ugdymui; • Kompetencijomis grįsto ugdymo turinio diegimas

Tikslas – kryptingai pasirengti įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui mokykloje pagal kiekvieno vaiko ugdymosi galias ir poreikius, siekiant geresnės ugdymo(si) kokybės bei rezultatų.

Uždaviniai:

1. Išsiaiškinti mokyklos pasirengimą priimti ir ugdyti mokinių įvairovę.
2. Stiprinti teigiamas nuostatas į įtrauktį mokyklos bendruomenėje.
3. Plėtoti pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijas.
4. Pagal poreikį ir galimybes pritaikyti ugdymo aplinkas ir priemones įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams.
5. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, patyriminėje veikloje ir kt.), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę bei sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui.

Pasirengimo įtraukčiai priemonių planas

Priemonės	Terminas	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1 uždavinys. Išsiaiškinti mokyklos pasirengimą priimti ir ugdyti įvairius ugdymosi poreikius turinčius vaikus			
1.1. Susipažinimas su kokybine situacijos analize – ISM švietimo lyderystės absolvenčių magistriniu darbu „Įtraukiojo ugdymo ekosistemos kūrimo paskatos ir kliūtys Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigose“	2022-04-01	V. Klasavičius, R. Pranaitienė, A. Šmulkštienė	Mokyklos vadovai susipažins su atliktu tyrimu, išvalgomis ir rekomendacijomis įtraukiojo ugdymo ekosistemos kūrimo kontekste ir rekomendacijas pritaikys mokyklos veikloje
1.2. Pasirengimo įtraukiojo ugdymo įgyvendinimui įsivertinimas mokykloje	2023-04-01	A. Šmulkštienė, R. Pranaitienė, D. Vilkienė	• Atliktas veiklos kokybės įsivertinimas, parengta ataskaita ir pavišinta bendruomenei. • Išsiaiškintas pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir tėvų požiūris ir lūkesčiai, ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių turintį vaiką įtraukiojo ugdymo kontekste“
2 uždavinys. Stiprinti teigiamas nuostatas į įtrauktį mokykloje			
2.1. Tolerancijos neįgaliesiems ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims skatinimas, teigiamų nuostatų į įtrauktį mokyklos bendruomenėje formavimas	2022–2024 m.	R. Pranaitienė, A. Šmulkštienė, Švietimo pagalbos specialistai	• Kasmet bendruomenei suorganizuotas bent vienas švietimo renginys ir (ar) mokymai įtraukiojo ugdymo tema. • Medžiagos (informacijos) įtraukties tema paruošimas ir viešinimas mokyklos tinklapyje, mokyklos socialinio tinklo facebook paskyroje.

			• Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, organizuojamos socialinės akcijos mokykloje
2.2. Informacijos susijusios su įtraukioju ugdymu viešinimas mokyklos interneto svetainėje	2022 m. rugsėjis	R. Pranaitienė, J. Milius, Švietimo pagalbos specialistai	Mokyklos interneto svetainėje sukurta skiltis, kurioje pateikiama informacija apie įtraukijį ugdymą
2.3. Tėvų (globėjų, rūpintojų) į(si)traukimo didinimas sprendžiant įvairių ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo klausimus	2022–2024 m.	Administracija, pedagogai, Švietimo pagalbos specialistai	• Kasmet pagal poreikį tėvams (globėjams, rūpintojams) teikiamos konsultacijos mokinių ugdymo, pagalbos teikimo klausimais. • Pranešimas tėvams tėvų susirinkimo metu „Apie įtraukijį ugdymą tėvams“
3 uždavinys. Pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų kompetencijų plėtotė			
3.1. Mokyklos vadovo ir pavaduotojų ugdymui dalyvavimas nacionaliniu lygmeniu organizuojamuose mokymuose ir (arba) konsultacijose apie įtraukijį ugdymą	2022–2024 m.	V. Klasavičius A. Šmulskštienė R. Pranaitienė	Mokyklos vadovai dalyvauja tiksliniuose Nacionalinės švietimo agentūros organizuojuose mokymuose įtraukiojo ugdymo tema
3.2. Mokytojų padėjėjų dalyvavimas savivaldybės lygmeniu organizuojamuose mokymuose apie pagalbos teikimą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams	2022–2024 m.	Mokytojo padėjėjai	Mokytojų padėjėjai dalyvauja mokymuose apie pagalbos teikimą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams
3.3. Mokyklos Vaiko gerovės komisijų veiklos aktyvinimas ir stiprinimas	2022–2024 m.	R. Pranaitienė, VGK nariai	• VGK nariai kelia kvalifikaciją mokymuose. • Mokyklos VGK pirmininkas dalyvauja Marijampolės savivaldybės organizuojamuose pasitarimuose.
3.4. Pedagogų, švietimo pagalbos specialistų kompetencijų tobulinimas dirbant su specialiųjų poreikių turinčiais mokiniais	2022-2024 m.	V. Klasavičius A. Šmulskštienė R. Pranaitienė	Suorganizuotas seminaras mokyklos pedagogams
4 uždavinys. Ugdymo aplinkų ir priemonių pritaikymas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams			
4.1. Mokyklos poreikio pritaikyti aplinkas SUP mokiniams vertinimas	2022–2024 m.	V. Klasavičius	Kasmet vertinama mokyklos aplinkos pritaikymas SUP mokiniams. Rezultatai naudojami planuojant pritaikyti aplinką universalus dizaino modelio įgyvendinimui
4.2. Mokyklos aplinkų modernizavimas ir pritaikymas SUP mokiniams	2022–2024 m.	V. Klasavičius	Mokykloje įrengtas sensorinis kambarys, nusiramino erdvė ir kitos priemonės skirtos SUP mokinių ugdymui ir integravimui
4.3. Mokykla ap(si)rūpina specialiosiomis	2022–2024	V. Klasavičius	Mokykla pagal poreikį ir galimybes apsirūpino priemonėmis

mokymo ir techninėmis priemonėmis, skirtomis SUP mokinių ugdymui	m.	Švietimo pagalbos specialistai	
5 uždavinys. Skatinti įtraukiojo ugdymo strategijas (pamokoje, projektinėje, patyriminėje, ir kt. veiklose), užtikrinant kiekvieno vaiko ugdymosi sėkmę bei sudarant sąlygas mokymosi savivaldumui			
5.1. Priimti susitarimai mokykloje dėl pagalbos ir (ar) poveikio kiekvieno mokinio pažangai (pažangos sistemingas stebėjimas, analizavimas, reflektavimas, atsižvelgiant į individualias mokinio startines pozicijas, raidos galimybes ir kt.)	Nuo 2022 m.	A. Šmulkštienė, R. Pranaitienė	Iki 2022 m. rugsėjo 1 d. parengta asmeninės mokinio pažangos ir asmenybės ūgties stebėjimo sistema, ji įgyvendinama
5.2. Susitarimai dėl geros pamokos kriterijų	Nuo 2022 m.	A. Šmulkštienė, R. Pranaitienė	Iki 2023 m. rugsėjo 1 d. susitarta dėl geros pamokos kriterijų ir parengtos rekomendacijos
5.3. Pagalbos mokiniui, pastoliavimo sistemos sukūrimas	Nuo 2022 m.	A. Šmulkštienė, R. Pranaitienė	Iki 2024 m. rugsėjo 1 d. mokykloje susitarta dėl sėkmingo įtraukiojo ugdymo kokybės požymių ir sukurta pastoliavimo sistema

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9. Planas įgyvendinimas atsižvelgiant į Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos turimas lėšas.

11. Planas skelbiamas Marijampolės „Ryto“ pagrindinės mokyklos interneto svetainėje www.rytomok.lt
